

การถอดบทเรียนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

กว่า 24 ปี ของโรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม.....สู่โรงเรียนคุณธรรม

ย้อนกลับไปเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2532 สภาดำบลหนองสูงได้ร่วมกับข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน โดยทั่วไปได้ร่วมประชุมกัน และมีมติให้สภาดำบลหนองสูงใต้ เป็นผู้ดำเนินงานขอจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล จึงได้ดำเนินการขอความร่วมมือกับโรงเรียนพลังราษฎร์พิทยาสรรพ์ ซึ่งมี นายพิชิต จันปุ่ม เป็นผู้บริหาร ให้เป็นผู้ประสานการดำเนินงานจัดตั้งสาขาโรงเรียนขึ้น ซึ่งได้รับมอบหมายให้ นายสุรจิต บุรัตน์ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 5 หมอวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นหัวหน้าสาขาโรงเรียน และทางกรมสามัญศึกษาได้อนุมัติให้ทางโรงเรียนพลังราษฎร์พิทยาสรรพ์ ดำเนินการจัดตั้งสาขาโรงเรียนได้ในวันที่ 24 มีนาคม 2533 และทางสภาดำบลจัดหาที่ดินได้ 1 แปลงซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์และของชาวบ้านใกล้เคียงประมาณ 36 ไร่ เพื่อให้เป็นพื้นที่ของโรงเรียนพร้อมทั้งจัดตั้งอาคารชั่วคราวชั้น 1 หลัง 5 ห้อง และได้รับอนุเคราะห์จากกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาได้จัดบุคลากรมาช่วยในการสอน ปีการศึกษา 2534 กรมสามัญศึกษาได้อนุมัติให้เป็นโรงเรียนเอกเทศโดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม มีอักษรว่า นว.ว. โรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม เปิดทำการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื้อที่ 36 ไร่ - ตารางวา เขตพื้นที่บริการ 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโคกกลาง บ้านหลุบปิ้ง บ้านโคกหินกอง บ้านเหล่าน้อย บ้านแขวง

ปัจจุบันโรงเรียนหนองแขวงวิทยาคมเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาตามอัตลักษณ์ของผู้เรียนคือ จิตอาสา ซึ่งผลการพัฒนาตามจุดเน้นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาคือโรงเรียนสะอาด บรรยากาศดี ตามนโยบายของนายธนิต ทองอาจ ผู้อำนวยการคนปัจจุบัน

เข้าสู่เส้นทางพัฒนาคุณธรรม

โรงเรียนเริ่มต้นจากการทำงานร่วมกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.) ซึ่งขณะนั้นเปิดโอกาสให้โรงเรียนมัธยมศึกษาส่งโครงการเพื่อรับการคัดเลือกรับทุนสนับสนุนการทำงานเกี่ยวกับจิตสาธารณะในชุมชนและโรงเรียน

ปี 2555 โรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม เป็นหนึ่งใน 200 โครงการที่ได้รับคัดเลือกจาก สสค. และได้รับงบประมาณจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะของการศึกษา และได้รับการประเมินว่าเป็นโครงการที่ดีและ

น่าสนใจผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ประเมินโครงการจึงมีความเห็นว่าโรงเรียนมีศักยภาพและมีความเหมาะสมที่จะได้รับการสนับสนุนเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต่อจากการทำโครงการเดิม ดังนั้นโรงเรียนจึงได้เข้ามาเป็นเครือข่ายของศูนย์คุณธรรม

ต่อมาปี 2556 โรงเรียนได้จัดทำโครงการสามประสานรวมพลังสร้างสรรค์สังคมจิตอาสาด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนโรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม ผ่านการทำโครงการสร้างสรรค์สังคม จิตอาสา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งบ้าน วัด โรงเรียน ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ของเด็กนักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน โดยจัดโครงสร้างการจัดการโครงการจิตอาสาในรูปแบบครอบครัวสัมพันธ์ เริ่มต้นด้วยการรับสมัครนักเรียนแกนนำ จำนวน 8 คน เพื่อเป็นพี่ในครอบครัว จากนั้นให้นักเรียนชั้น ม.1-6 สมัครเป็นสมาชิกในครอบครัว โดยเน้นความสมัครใจเท่านั้น เฉลี่ยมีสมาชิกในกลุ่มครอบครัวรวมจำนวน 33-34 คน เลือกพ่อแม่ครูตามความต้องการของเด็กนักเรียนในกลุ่ม โครงการสร้างสรรค์สังคมจิตอาสา 8 โครงการ ดังนี้ ครอบครัว The power teen จิตอาสาพัฒนาด้วยใจ/ครอบครัวจิตอาสาพัฒนาบ้านเกิด/กลุ่มสานฝันรวมพลังนักคิดปลูก จิตอาสา/กลุ่มรัก ประสานรัก โฮมฮักแบ่งปัน/กลุ่มครอบครัว Happy smile day/กลุ่มครอบครัวตุ้มโฮมฮักแพง/กลุ่มสานฝันรวมพลัง (Sharing love and care) /กลุ่มครอบครัวฮักพี่แพงน้อง ซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินโครงการ เช่น อ่านหนังสือให้น้องฟัง จิตอาสาพัฒนาวัด/พาน้องเข้าวัด/พัฒนาห้องสมุด ทำความสะอาดโรงอาหาร ธนาคารขยะ อ่านหนังสือให้น้องฟัง ห้องน้ำน้ำใช้/บ้านน่าอยู่ชุมชนสะอาด จิตอาสาในโรงเรียน/ชุมชน เมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

ปี 2557 มีการทำโครงการต่อเนื่องจากปี 2556 คือ โครงการสามประสานรวมพลังสร้างสรรค์สังคมจิตอาสาปี 2 จิตอาสาที่จะพัฒนาในพื้นที่ตนเองรับผิดชอบ 5 ครอบครัว ใช้กิจกรรมแผนที่ความดี เพื่อส่งเสริมยกย่องครอบครัวตัวอย่างในชุมชน ครูและนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ที่สามารถเป็นแบบอย่างความดีในครอบครัวทั้ง 5 ครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของนักเรียนแต่ละครอบครัว โดยให้แต่ละครอบครัวดำเนินการประชุมเลือกแนวทางที่ดีด้านคุณธรรมของครอบครัวอบอุ่นที่เป็นแบบอย่างในชุมชน ครูเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน โดยกำหนดแบบอย่างคนดี คือเป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างในชุมชน ครูต้นแบบนักเรียนคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น และสุดยอดครอบครัวจิตอาสาด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งร่วมกันทำกิจกรรมค่ายเด็กดีวิถีพอเพียง เพื่อปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียนแกนนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการคิดวิเคราะห์ด้านคุณธรรม เชื่อมโยงเครือข่ายภาคอีสานที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนบ้านกาบิน โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า จังหวัดอุบลราชธานี และโรงเรียนบ้านสะพานหิน โรงเรียนสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมนี้ดำเนินการเพื่อสร้างความตระหนักและพัฒนาทักษะทางการคิดของครูและนักเรียน และร่วมกันศึกษาถึงแก่นแท้ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง การสร้างสังคมที่มีความสุข ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น อีกทั้งยังมีการดำเนินกิจกรรม ธุรกิจคุณธรรม ดำเนินการเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการธุรกิจและการสร้างอาชีพ และได้หมุนเวียนเงินในครอบครัวสู่กิจกรรม และในครอบครัวกำหนดร่วมกันในการทำกิจกรรมธุรกิจคุณธรรม 5 ครอบครัว โดยให้สมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มเสนอธุรกิจที่สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกดำเนินธุรกิจของครอบครัว และนับคะแนนโหวตธุรกิจ

ที่สมาชิกในกลุ่มเห็นด้วยกับการดำเนินกิจกรรมธุรกิจ แต่ละครอบครัวได้ธุรกิจคุณธรรม และจัดทำเป็นโครงการสร้างสรรค์สังคมจิตอาสา (ที่บ้าน วัด โรงเรียน) ดำเนินการเพื่อให้นักเรียนจัดทำโครงการจิตอาสา ซึ่งผลของการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้นส่งผลต่อนักเรียนและโรงเรียนไปในทางที่ดีขึ้น

ปี 2558 เข้าสู่โครงการหนองแวง LOVE Model ซึ่งเป็นกระบวนการเสริมสร้างเด็กดีมีจิตอาสา ขับเคลื่อนผ่าน 3 ยุทธศาสตร์ 6 สายใยรัก เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดคุณธรรม 3 ด้าน ได้แก่ ซื่อสัตย์ มีวินัย และรักความเป็นไทย อยู่ในระหว่างการดำเนินกิจกรรม เป็นการต่อยอดงานมาจากกิจกรรมของปี 2557 สำหรับในปี 2558 นี้ มีเครือข่ายโรงเรียน จำนวน 8 โรงเรียน ความสนใจในกระบวนการพัฒนาของโรงเรียนหนองแวงอีกด้วย ซึ่งกระบวนการบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมเสริมสร้างเด็กดีมีจิตอาสา ต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง นักเรียน แกนนำในการวางแผนงานร่วมกัน จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพครู โดยการอบรม HR School

ร่วมกันกำหนดกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมจิตอาสา เริ่มต้นที่บ้านโดยวิเคราะห์จุดเด่นของครอบครัวแต่ละครอบครัว ให้เด็กนักเรียนดึงคุณธรรมมาวิเคราะห์และมอบรางวัลครอบครัวที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม ที่วัดทำกิจกรรมการสืบทอดประเพณีไหว้เจดีย์หลวงปู่ลาภ โดยให้เด็กนักเรียน ออกแบบกระบวนการ เช่น การใช้บริการห้องน้ำ การเก็บขยะ ฯลฯ ให้เด็กมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานด้านจิตอาสาในวัด พาผู้ปกครองเข้าวัด มีการทำกิจกรรมที่วัดร่วมกัน ที่โรงเรียนดำเนินการให้เกิดเอกลักษณ์ของโรงเรียนหนองแวงคือ “โรงเรียนสะอาด บรรยากาศดี” เน้นให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี หัวใจสำคัญคือ ห้องเรียน กิจกรรมการออกแบบห้องเรียนคุณธรรมจึงเกิดขึ้น ภายใต้การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ห้องเรียนจึงต้องมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี เอื้อประโยชน์ต่อเด็กนักเรียนในการเรียน สร้างข้อตกลงร่วมกันว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้เกิดความสุข เช่น ไม่เล่นโทรศัพท์ขณะเรียน ไม่หยอกล้อกันในโรงเรียน และให้นักเรียนวางแผนคิดโครงการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในแต่ละห้องเรียน มีแกนนำ 5 คนเข้าไปรวมพูดคุย ส่วนที่ชุมชนเน้นเรื่องจิตอาสาและร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาชุมชน ดูแลผู้สูงอายุ การสอนทำดอกไม้บาย การทานข้าวฟักกับน้องร่วมกัน

เมื่อมีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจนเกิดการเปลี่ยนแปลงจึงได้ทำการเชื่อมโยงเครือข่ายขยายผลงาน

เสริมสร้างเด็กดีมีจิตอาสา ในกิจกรรมเปิดบ้าน นำเสนอผลงาน (5 ครอบครัว / 8 โรงเรียนเครือข่าย และโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร 30 โรงเรียน) การนำเสนอผลงานโรงเรียนคุณธรรม จะมีการนำเสนอในวันเปิดบ้าน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อดึงศักยภาพของเด็กมาพัฒนาต่อยอดงาน และมีการพัฒนาครูไปพร้อมๆกัน

กระบวนการนำไปสู่.....การพัฒนาคุณธรรมตามสไตล์หนองแขง

ก่อนอื่นที่จะทำเรื่องใดๆ ต้องมีการทำความร่วมมือกันในโรงเรียน ทั้งครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน รวมถึงผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดการรับรู้ที่เท่ากัน การวางแผนในการดำเนินงานโครงการ โดยจัดกิจกรรม

เสริมสร้างการมีส่วนร่วม ระหว่าง ผู้ปกครอง แกนนำ ผู้นำชุมชน แกนนำนักเรียน มีการพัฒนาขับเคลื่อนงาน ด้วยแผนงาน PDCA เริ่มต้นจากการนำปัญหาจากการประชุมผู้ปกครองมาร่วมกันคิดวิเคราะห์ และให้นักเรียน เป็นผู้ออกแบบกิจกรรม โดยค้นหาปัญหาจากสิ่งที่ใกล้ตัว และการบอกเล่าจากชุมชน เริ่มต้นจากการศึกษาสภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนช่วยกันค้นหา สิ่ง que คิดว่าเป็นปัญหาสำคัญของโรงเรียน เช่น นักเรียนมี

การทะเลาะวิวาท นักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จากนั้นร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาโดยปรึกษากับ คุณครู จากนั้นร่วมกันวางแผนในการดำเนินกิจกรรมตามสภาพปัญหาของแต่ละกลุ่มที่ค้นหาปัญหาร่วมกัน ดำเนินการตามแผนที่ร่วมกันกำหนด ประเมินผล นำเสนอความเปลี่ยนแปลงจากปัญหามาสู่การแก้ไข และร่วม คิดเพื่อพัฒนาต่อยอดงานต่อไป

จากกระบวนการดังกล่าว โรงเรียนหนองแขงวิทยาคม ใช้โครงงานคุณธรรมเป็นเครื่องมือในการดำเนิน กิจกรรมของนักเรียนเพื่อใช้ในการฝึกแก้ไขปัญหาร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นทีม และฝึกเรื่องการสร้างจิตสำนึก ด้านจิตอาสา โดยกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการทำโครงงาน นอกจากโครงงานคุณธรรมแล้วยังใช้กิจกรรม ครอบครัวมุติในโรงเรียน โดยให้นักเรียนแกนนำซึ่งเป็นเด็กโตสมัครเป็นพี่ในครอบครัวยุและให้รุ่นน้องเลือก อยู่ตามครอบครัวที่ตนเองสนใจ และเลือกพ่อแม่ครูตามความต้องการของเด็กนักเรียนในกลุ่ม และพัฒนา กิจกรรมใหม่ๆ ขึ้นต่อไปและปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตปกติของเด็กหนองแขง

ยุทธศาสตร์สำคัญ 3 พัฒนา นำพาสู่หนองแขงโมเดล

การวางแผนพัฒนาต้องเป็นแผนที่มีวัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนด ตามวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน ที่ว่า “มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คู่คุณธรรม สร้างสรรค์กระบวนการคิด มี จิตอาสา ก้าวหน้าวิชาการสืบสานความเป็นไทยก้าวไกลสู่สากลโลก” ดังนั้นโรงเรียนหนองแขงวิทยาคม จึงมี วัตถุประสงค์สำคัญด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างพัฒนาลักษณะความ พึ่งประสงค์ด้านจิตอาสา ผ่านบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ส่งเสริมความสัมพันธ์ของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และ ผู้นำชุมชน โดยใช้โครงงานสร้างกิจกรรมจิตอาสาในรูปแบบต่างๆ และเกิดการขยายผลการพัฒนาไปสู่ เครือข่าย โดยใช้ 6 สายใยรัก ได้แก่ สร้างเสริมจิตอาสา พัฒนาระเบียบวินัย ใส่ใจคุณงามความดี มากมีความ กตัญญู เชิดชูจริยธรรม จรรยา และพัฒนาครอบครัวคุณธรรมและใช้ดังนี้

- **การพัฒนาครู** ให้มีความเป็นผู้นำ ยึดหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เปิด โอกาสให้ครูได้แสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่

- **การพัฒนานักเรียน** โดยให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับผู้บริหาร อาจารย์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านโครงการคุณธรรมจิตอาสาในรูปแบบต่างๆ
- **การพัฒนาบ้าน วัด โรงเรียน** โดยให้นักเรียนได้เข้าไปมีบทบาทในการทำกิจกรรมในบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน (บวรช.) และให้โรงเรียนเป็นแกนนำร่วมกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆ

ผลสำเร็จ ความภูมิใจและความโดดเด่นของหนองแวง

โรงเรียนหนองแวงวิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทาน ประเภทนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ เนื่องในการประกวดนวัตกรรมนาโนเทคโนโลยีมัธยมศึกษา ระดับประเทศ ครั้งที่ 3 ในวันที่ 23-24 สิงหาคม 2554 ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับงบประมาณสนับสนุน จำนวน 400,000 บาทในการก่อตั้งหมู่บ้านนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง ภายในโรงเรียนหนองแวงวิทยาคม ในปีการศึกษา 2556 โครงการเรื่องการเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์เส้นฝ้ายสีเขียวธรรมชาติแบบผง โดยการเคลือบโปรตีนจากพืชผสมอนุภาคนาโน ZnO ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 3 ด้านนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ ในการประกวดนวัตกรรมนาโนเทคโนโลยีมัธยมศึกษา ระดับประเทศ ครั้งที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2556 ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งความโดดเด่นของโครงการ คือ มีรูปแบบการจัดกลุ่มในลักษณะครอบครัวตามความสมัครใจ เกิดการพัฒนาทักษะการคิดและวิเคราะห์จากจิตใจ มียุทธศาสตร์ที่ทำให้เกิดการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ คุณธรรม ซื่อสัตย์ มีวินัย และรักความเป็นไทย ใช้หลักการมีส่วนร่วม บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน รวมทั้ง เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับต่างๆ ดังนี้

- นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เช่น เริ่มมีนิสัยในการรักการอ่าน สนใจใฝ่เรียนรู้มากยิ่งขึ้น มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความเมตตา มีความกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ

มีระเบียบวินัย รู้จักความกตัญญูต่อผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น เข้าใจการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุมากขึ้น มีความสามัคคี มีจิตอาสา มีจิตสาธารณะที่ดีในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น

- โรงเรียน/ห้องสมุดมีความสวยงามและสะอาดขึ้น และวางแผนในสมบัติของโรงเรียน
- วัดและชุมชน ได้รับรู้และเกิดการตื่นตัว เกี่ยวกับกระแสการสร้างความตระหนักเรื่องความสะอาดของชุมชน มากขึ้น รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือคนรอบข้าง มีความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน

จากโครงการคุณธรรมสู่ความสำเร็จของ “หนองแขงโมเดล”

1. สามารถเป็นต้นแบบโครงการด้านจิตอาสาที่มีประสิทธิภาพ เด็ก เยาวชนและชุมชนเกิดความตระหนักในการทำกิจกรรมส่วนรวมของชุมชนโดยเริ่มต้นจากเด็กในโรงเรียน ที่ทำกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในโรงเรียนและขยายสู่ครอบครัว ชุมชน จนเป็นกิจกรรมประจำชุมชนในโอกาสต่างๆ
2. เกิดสื่อที่เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมดีๆสู่ภายนอก ทั้งในส่วนของ ชุมชน โรงเรียนและจังหวัดอื่นๆที่มีความสนใจในกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชน
3. เกิดแกนนำครอบครัวจิตอาสา ในโรงเรียนขยายไปจากแกนนำไปสู่นักเรียนทุกคนในโรงเรียนตามกฎ กติกา และเงื่อนไขในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
4. มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ในโรงเรียนเนื่องจากนักเรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมและนำสู่วิถีการปฏิบัติตนในโรงเรียน เมื่อนักเรียนทุกคนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ทำให้ระบบการบริหารจัดการต่างๆในโรงเรียนเป็นไปอย่างเรียบร้อยทำให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่มีอยู่แล้วมีประสิทธิภาพมากขึ้น
5. เกิดภาคีการมีส่วนร่วม จากหลายภาคส่วนในพื้นที่ เช่น เครือข่ายโรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล สถานีตำรวจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ วัด รวมทั้งชุมชนอีกด้วย

ภาคีเครือข่ายขบวนการสร้างหนองแขงโมเดล

เมื่อมีการทำงาน และการทำงาน และเกิดผลสำเร็จที่สามารถเห็นเป็นรูปธรรมทั้งในและนอกพื้นที่ ทำให้โรงเรียนหนองแขงวิทยาคม มีภาคีเครือข่ายทั้งโรงเรียนด้วยกัน ที่เป็นเครือข่ายที่จะร่วมเรียนรู้กระบวนการจำนวน 8 โรงเรียน และโรงเรียนเครือข่ายระดับจังหวัด จำนวน 30 โรงเรียน รวมทั้ง วัดในพื้นที่ ผู้แทนจากชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงใต้ สถานีตำรวจภูธรหนองสูงใต้ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโคกกลาง ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในระดับอำเภอในการดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ

ข้อจำกัดที่ต้องกำจัด

จากการทำงานที่ผ่านมา แม้ว่าจะเกิดความสำเร็จในภาพรวม แต่ในจุดเล็กๆบางส่วนก็ยังมีข้อจำกัดในการทำงาน เช่น การมีส่วนร่วมของครูทุกคนตั้งแต่ระดับของการประชุม ทาหรือ เขียนโครงการ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทั้งโรงเรียน แต่ก็มีกรณีคล้ายปัญหาเบื้องต้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม เช่น การทำโครงการปีที่ 2 แบ่งหน้าที่กัน คือ หนึ่งทีมเขียนกรอบแนวคิดการทำโครงการ จากนั้นให้ครูที่ดูแลรายกิจกรรมและช่วยเขียน

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม โดยแบ่งกลุ่มตามงาน จากนั้นจึงประชุมร่วมกันให้เกิดความรู้ที่เท่ากันและร่วมกันเติมเต็มงบประมาณ ซึ่งทำให้ครูทั้งโรงเรียนได้รู้การทำงานที่เท่ากันและสามารถพูดคุยถึงโครงการได้อีกทั้งยังเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความสุขในการทำโครงการ

การทำงานเป็นทีม เป็นอีกหนึ่งข้อจำกัด เนื่องจากหากได้กลุ่มนักเรียนที่ไม่สมัครใจมาทำงานร่วมกันก็จะเกิดปัญหาขึ้นมาได้ ดังนั้น จึงใช้วิธีการคัดเลือกแกนนำจากความสมัครใจ และให้นักเรียนช่วยกันออกแบบกิจกรรม เช่น การค้นหาคนดีเพื่อสรุปบทเรียนความดีที่ควรนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

สิ่งที่เปลี่ยนจากการเปลี่ยนแปลง

นักเรียน : เกิดการเปลี่ยนแปลงตนเอง ทำให้กล้าแสดงออก กล้าเป็นผู้นำ และกล้าทำกิจกรรมสามารถวางแผนการทำงานได้ อีกทั้งเกิดการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพที่ดี ตั้งแต่เรื่องของการแต่งกาย การพูด การแสดงออก และยังรวมไปถึงสมาชิกในครอบครัว ที่ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี และพัฒนาตนเอง

ผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่าย : เห็นพัฒนาการของโรงเรียนหนองแวงวิทยาคม ในส่วนโรงเรียนระดับนโยบายและแนวคิด มีการทำงานคุณธรรมและมีกลุ่มผู้นำ ซึ่งเป็นเครือข่ายที่จะค่อยๆ ขยาย รูปแบบโรงเรียนจะคล้ายกันในเรื่องของปัญหา มีการทะเลาะวิวาทกัน เด็กขาดระเบียบวินัย แต่สามารถนำกิจกรรม/โครงการไปใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กได้

ครูในโรงเรียน : สิ่งที่เกิดขึ้นนอกจากเด็กได้รับความรับผิดชอบ เด็กรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ เด็กเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี ซึ่งเกิดจากกระบวนการที่เกิดขึ้นจากครู เด็กเกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาในอนาคต :

โรงเรียนจะต้องหาวิธีการให้สร้างกระบวนการขยายผลจากโรงเรียนไปสู่ครอบครัว (From School to Family) และขยายต่อไปสู่ชุมชน (บวรช.) (From Student to Parent) โดยต้องอาศัยแกนนำที่อดทน ขยันให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างกำลังใจในการทำงาน และสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนงานคือ การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม

การติดต่อ : โรงเรียนหนองแวงวิทยาคม ที่ตั้ง 52 หมู่ 8 ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โทรศัพท์ 0-4264-2832 โทรสาร 0-4264-2832 E-mail nongwangwit@gmail.com website www.nongwangwit.com